ROZHODNUTÍ RADY

ze dne 7. července 2009

o existenci nadměrného schodku v Lotyšsku

(2009/591/ES)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 104 odst. 6 uvedené smlouvy,

s ohledem na doporučení Komise,

s ohledem na připomínky Lotyšska,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Podle článku 104 Smlouvy se členské státy vyvarují nadměrných schodků veřejných financí.

(2) Pakt o stabilitě a růstu vychází z cíle zdravých veřejných financí, které jsou prostředkem pro posílení podmínek pro cenovou stabilitu a pro silný udržitelný růst, jenž bude přispívat k vytváření nových pracovních míst.

(3) Postup při nadměrném schodku podle článku 104 Smlouvy, jak je vymezen v nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku [1], které je součástí Paktu o stabilitě a růstu, ukládá povinnost rozhodnout o existenci nadměrného schodku. Protokol o postupu při nadměrném schodku připojený ke Smlouvě obsahuje další ustanovení k provádění postupu při nadměrném schodku. V nařízení Rady (ES) č. 3605/93 [2] se stanoví podrobná pravidla a definice pro použití ustanovení daného protokolu.

(4) V roce 2005 došlo k reformě Paktu o stabilitě a růstu, která se pokusila posílit jeho účinnost a ekonomické základy a zajistit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí. Cílem reformy bylo zajistit, aby ve všech krocích postupu při nadměrném schodku byla plně zohledněna zejména hospodářská a rozpočtová situace. Tímto způsobem Pakt o stabilitě a růstu poskytuje rámec na podporu vládních politik zaměřených na rychlý návrat ke zdravému stavu rozpočtů s přihlédnutím k hospodářské situaci.

(5) Usoudí-li Komise, že v členském státě existuje nebo může vzniknout nadměrný schodek, je podle čl. 104 odst. 5 Smlouvy povinna předložit Radě stanovisko. Komise dospěla, vycházejíc ze své zprávy podle čl. 104 odst. 3 Smlouvy a s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru podle čl. 104 odst. 4 Smlouvy, k závěru, že v Lotyšsku existuje nadměrný schodek. Komise proto Radě dne 2. července 2009 předložila uvedené stanovisko týkající se Lotyšska [3].

(6) V čl. 104 odst. 6 Smlouvy se stanoví, že Rada zváží všechny připomínky, které dotčený členský stát případně učiní, před tím než po celkovém zhodnocení rozhodne, zda nadměrný schodek existuje. V případě Lotyšska jsou závěry celkového zhodnocení obsaženy v tomto rozhodnutí.

(7) Podle oznámení v rámci postupu při nadměrném schodku z dubna 2009 dosáhl v roce 2008 schodek veřejných financí v Lotyšsku výše 4,0 % HDP a překročil tak referenční hodnotu 3 % HDP. Schodek se kromě toho ani neblížil referenční hodnotě 3 % DPH. Překročení referenční hodnoty však může být považováno za výjimečné ve smyslu Smlouvy a Paktu o stabilitě a růstu. Vyplývá zejména z prudkého hospodářského propadu ve smyslu Smlouvy a Paktu o stabilitě a růstu. Podle prognózy útvarů Komise z jara 2009 bude růst reálného HDP v Lotyšsku v roce 2009 výrazně záporný, kdy bude pokles HDP o 4,6 % v roce 2008 následován poklesem o 13,1 %; novější informace naznačují v roce 2009 dokonce ještě větší pokles, okolo 18 %.

V důsledku toho cíle stanovené loni v prosinci v rámci programu Společenství pro zlepšení platební bilance, tj. 5,3 % HDP v roce 2009, 4,9 % HDP v roce 2010 a méně než 3 % v roce 2011, již nejsou reálné. Překročení referenční hodnoty však nemůže být považováno za dočasné. Podle jarní prognózy útvarů Komise, zohledňující rozpočtová opatření na rok 2009 a založené pouze na změnách přijatých v prosinci 2008, se očekávalo zvýšení schodku ze 4 % HDP v roce 2008 na 11,1 % HDP v roce 2009 a za předpokladu nezměněné politiky další zhoršení na 13,6 % HDP v roce 2010. Po přijetí souboru nových konsolidačních opatření lotyšskými orgány v červnu 2009 a oznámených těmito orgány na rok 2010, a za předpokladu jejich plného provedení by schodek veřejných financí mohl dosáhnout okolo 10 % HDP v roce 2009 a 8,5 % v roce 2010 a 6 % v roce

[1] Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 6.
[2] Úř. věst. L 332, 31.12.1993, s. 7.
[3] Všechny dokumenty týkající se postupu při nadměrném schodku v případě Lotyšska jsou k dispozici na internetové stránce: http://ec.europa.eu/economy_finance/netstartsearch/pdfsearch/pdf.cfm?mode=_m2

2011 ([1]). Přestože se schodek z roku 2008 přesahující referenční hodnotu zdá výjimečný, této hodnotě se neblížil a překročení proto nelze považovat za dočasné. Kritérium schodku stanovené ve Smlouvě není tudíž splněno.

(8) Hrubý veřejný dluh v roce 2008 činil 19,5 % HDP a zůstával stále hluboko pod referenční hodnotou 60 % HDP. Předpokládá se však, že bude mít rychle stoupající tendenci (podle jarní prognózy útvarů Komise vzroste v roce 2009 na 34,1 % HDP a v roce 2010 na 50,1 % HDP, za předpokladu, že v průběhu období do roku 2011 bude na Lotyšsko v plném rozsahu rozšířena mezinárodní finanční pomoc). S ohledem na nová konsolidační opatření přijatá v červnu 2009 a další konsolidační plány, které lotyšské orgány uvádějí na roky 2010–2012, a v závislosti na tom, zda a v jaké výši vláda přijme další zadlužování, pokud jde o potřeby stabilizace finančního sektoru, může hrubá míra veřejného zadlužení v roce 2012 i přes dostatečná nápravná opatření přesáhnout referenční hodnotu 60 % HDP.

(9) V úvahu bude vzat dopad plně financovaného pilíře systémové důchodové reformy zavedené lotyšskou vládou na rozpočet, v souladu s ustanoveními Paktu o stabilitě a růstu. Zatímco provedení těchto reforem vede k dočasnému zhoršení stavu rozpočtu, zlepšuje se evidentně dlouhodobá udržitelnost veřejných financí. Na základě odhadů útvarů Komise činí celkové náklady této reformy provedené v Lotyšsku 1,6 % HDP v roce 2008 a – v důsledku dočasného snížení příspěvků z 8 % na 2 % v roce 2009 – 0,4 % v letech 2009 a 2010. Výše sociálních příspěvků převedených do plně financovaného druhého pilíře podle plánu vzroste v roce 2011 na 4 % a v roce 2012 na 6 %, což by mělo vést k růstu celkových nákladů na reformu v letech 2011–2012 na 0,8 procentního bodu HDP v roce 2011 a 1,2 procentního bodu HDP v roce 2012. Podle Paktu o stabilitě a růstu lze tyto hodnoty zohlednit na základě rovnoměrného snižování po přechodné období a pouze v případě, že schodek zůstává blízko referenční hodnotě. Protože schodek v roce 2008 nebyl blízko referenční hodnoty a schodek na roky 2009 a 2010 podle předpokladů útvarů Komise nezůstává blízko referenční hodnotě, nelze náklady na důchodovou reformu brát v úvahu.

(10) Podle čl. 2 odst. 4 nařízení (ES) č. 1467/97 lze k „rozhodujícím faktorům“ přihlédnout u kroků vedoucích k rozhodnutí Rady o existenci nadměrného schodku podle čl. 104 odst. 6 Smlouvy pouze tehdy, jsou-li splněny současně dvě podmínky: schodek zůstane blízko referenční hodnotě a její překročení je jen dočasné. V případě Lotyšska tyto dvě podmínky splněny nejsou. Rozhodující faktory nejsou tedy u kroků vedoucích k tomuto rozhodnutí zohledněny,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Z celkového zhodnocení vyplývá, že v Lotyšsku existuje nadměrný schodek.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Lotyšské republice.

V Bruselu dne 7. července 2009.

Za Radu
předseda
C. BILDT

([1]) V těchto odhadech je zahrnut dopad dočasného přesměrování plateb sociálního zabezpečení z druhého pilíře důchodového systému.